

Cvičenie 7

28.3.2023

Prepočítané príklady

Na cvičení sme počítali príklady II.1.4 a), b), c).

Domáca úloha [5b]

Uviesť aj výpočty, výsledky zreteľne označiť, písať čo najúhládnejšie.

Poslať emailom (odfotené/oskenované) ako jedno pdf najneskôr v utorok 11.4.2023.

Príklad II.1.4 d) zo skrípt + dodatok:

Riešte osobitne pre umiestnenie náboja q vonku ($l > R$) [spolu 2.6b] a osobitne vnútri ($l < R$) [spolu 2.4b].

V oboch prípadoch napíšte:

- $\varphi_{in}(\vec{r})$ v dutine sféry [0.4b]
- $\vec{E}_{in}(\vec{r})$ v dutine sféry [0.4b]
- plošnú hustotu náboja σ_{in} na vnútornom povrchu sféry [0.3b]
- $\varphi_{out}(\vec{r})$ v priestore mimo sféry [0.4b]
- $\vec{E}_{out}(\vec{r})$ v priestore mimo sféry [0.4b]
- plošnú hustotu náboja σ_{out} na vonkajšom povrchu sféry [0.3b]
- celkovú silu $\vec{F}_q$, ktorou pôsobí sféra na náboj q [0.2b].

V prípade $l > R$ overte integrovaním plošnej hustoty, že celkový náboj na sfére je naozaj Q [0.2b].

Silu $\vec{F}_q$ netreba počítať integráciou, stačí jednoduchším spôsobom.

Návod pre $l < R$: potenciál $\varphi(\vec{r})$ napíšte tak, aby spĺňal $\varphi(\vec{r})|_S = V$ s neznámou hodnotou V . Nakoniec V špecifikujte tak, aby celkový náboj na sfére bol Q .

Treba si zapamätať

- Elektrostatika:
  - Poissonova rovnica: $\Delta\varphi = -\frac{\rho}{\epsilon}$
  - Intenzita elektrického poľa: $\vec{E}(\vec{r}) = -\text{grad } \varphi(\vec{r})$
  - Plošná hustota náboja: $(\partial_n\varphi)|_S = -\frac{\sigma_S}{\epsilon}$

• Nulová ekvipotenciálna hladina sústavy dvoch nábojov:

1. $q_1 = -q_2 \rightarrow$ rovina uprostred medzi nábojmi,

2. $|q_1| \neq |q_2| \rightarrow$ sféra so stredom na osi prechádzajúcej obidvomi nábojmi:

– sféra zahŕňa len menší náboj,

– obidva náboje sú na rovnakej strane od stredu sféry, pričom menší náboj je bližšie,

– ak l_1, l_2 sú vzdialenosti nábojov q_1, q_2 od stredu sféry, pre jej polomer R platia vzťahy:

$$l_1 l_2 = R^2$$

$$\frac{R}{l_2} q_2 = -q_1.$$